

Виходить у Львові що
дня (крім неділі і гр.
кат. суботи) о 5-й го-
дині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнекого ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадане
ї за зложенем оплати
почтової.

Рекламації незапече-
тані вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

(До ситуації. — Вибори до ческого сойму. —
Вісти з Кретії.)

Чим близший день відкрита нової сесії
ради державної, тим більше поголосок стрічає
ся в віденських часописах про ріжні пригото-
влення, які мають его попередити. Після доне-
сення Allgem. Corresp. ще з кінцем сего тижня
мав би др. Кербер відбуті нову нараду з про-
відниками сторонництв, між іншими також
з презесом кола польського. Палата панів мала
би зібрати ся на нараді рівночасно з радою
державною. Президент гр. Фетер прибув уже
до Відня, щоби відбуті конференції з дром
Кербером, а свої урядові чинності в парля-
менті начинає з днем 13. с. м. В наслідок по-
голосок, немов би дальша президентура графа
Фетера була заквасіонована, замінае Sonn- і
Montags-Ztg., що о тім не може бути й бесіди.
До конфлікту могло би лише тогди прийти,
коли би Німці упирали ся також при І-ї ві-
цепрезидентурі. Чехи і Поляки суть за тим,
щоби на те місце посунути І-ого віцепрези-
дента дра Зачка, Молодочеха, як то і давній
ше в таких случаях бувало. В такім разі оста-
лась би опорожненою посада І-ого віцепрези-
дента, та на особу кандидата до тепер ще не
було згоди.

Про вчераши вибори до ческого сойму
з курії сільських громад, звістний досі такий
вислід: Молодочехів вибрано 19, між ними

один виступаючий як „самостійний“ Молодо-
чех, ческих аграріїв 17, Шенерерівців 19, ні-
мецьких народовців 3, німецьких поступовців 3,
німецьких аграріїв 2, антисеміта одного і чес-
кого радикала одного; в 22 округах під один
кандидат не одержав при першім виборі біль-
шості. В тих округах відбуде ся другий ви-
бір. Супротив того висліду найбільше мандатів
стратили Молодочехи, котрі мали в попередній
каденці 46 мандатів, а тепер лиши 19 і німець-
кі поступовці, що мали 21 мандатів, а тепер 3. Натомість скріпили ся сильно ческі аграрії що
мають тепер 17 послів супротив 4 в поперед-
ній каденці. Шенерериянці також злачно скрі-
пили ся, бо мають тепер 11 мандатів, а мали
перше 4. З поміж звістних парламентаріїв ви-
брано молодочехів: Крамаржа, Янду, Герольда,
Легра, а з Німців: Вольфа, Пергельта і
Нешку.

Мешканці Кретії лучать великі надії і
привязують чималу вагу до теперішньої подо-
рожки кн. Юрия, як коли би були певні, що
наслідком її будуть зміни на Кретії. Правда,
що наслідком заяви чотирох опікунчих дер-
жав Кретенці зреєли ся на разі претенсії до
чим скорішої сполучки острова з Грецією, та
все-таки надіють ся, що завдяки вилівам і за-
ходам комісаря теперішна провізорія замінить
ся в другу яку переходову стадію, а то буде
вже одним кроком даліше наперед до остан-
точної сполучки. В кружках кретенських суть
гадки, що опікунчі держави згодяться на те,
щоби їх місце заняла Греція, лиш би без
стиснення круга ділання комісаріату. А коли
замітимо, що Греції вже давніше признано

якийсь рід ін'єренції на іменовання урядників
і офіцірів жандармерії на Креті, то тим яс-
ніше стає, що Крета приходить повільно в
зависимість від Греції.

Н о в и н к и .

Львів дні 9го жовтня 1901.

— Торжество положення угольного каменя
під новий дворець зелінниці у Львові відбулося
вчера о год. 10 мін. 30 перед полуднем на місці
будови в присутності С. Екес. п. Міністра зелін-
ниць дра Віттека, С. Екес. п. Намісника гр. Ні-
їнського і С. Е. п. маршалка краєвого гр. Ст-
Баденго та директорів зелінниць пп. Вербіцького,
Горопкевича і Фестенбурга та багатьох інших до-
стойників. Перший т. зв. головний дворець, на
котрім кінчився шлях давній зелінниці Кароля
Людвіка (Львів-Краків), побудовано ще в 1860 р.,
нізькіше прийшов дворець зелінниці львівсько-чер-
новецької, але лише короткий час був двірцем
для руху особового і его ужито до руху товаро-
вого. Головний дворець був вже так нужденний,
так тісний і брудний, що найвища вже була пора
его звалити а поставити новий.

— Стипендії. Ц. к. Намісництво надало
две стипендії з фондів громади м. Миколаєва,
по 140 корон річно, І. Іцакові, ученикові II. кл.
гімназії в Стрию; і М. Колодієви, ученикові IV.
класу нар. школи в Миколаєві.

СІЛЬСКІ ПАВУКИ.

(З польського — Клім. Юноши.)

(Дальше.)

До „сальону“ війшов молодий посесор,
скинув з себе сіру полотняну намітку, сів на
тріщачі канапі і ударив головкою палички
кілька разів о стіл.

На то вбіг зараз засапаний „мишурес“,
постійний льокай зайздного дому, і кланяючи
ся низько, спітав:

— Що вельможний пан прикажуть?
— Не було ту ще Янкля?
— Ні, але надійде, лише его не видко;
як пильно треба, то можу скочити по него.

— Добре, скажи ему, що я приїхав
і жду.

— Зараз лечу, вже лечу! Чи маю ска-
зати фірманови, аби заїхав до стайні?

— Очевидно. А де господина?

— Пані Малка в склепі, але она тут за-
раз приїде. Як лих довідає ся, що вельмож-
ний пан приїхав, то в тій хвилі приїде.

Це не докінчив тих слів, коли Малка
вийшла.

— Такий гість! — сказала, усміхаю-
чись, — такий рідкий гість, то справді пригода.

— Як же ся маєте, пані? — спітав, бе-
руччи єї за руку.

— Не желаю моїм ворогам, аби так мали
ся, як я.

— Цо ви все тих ворогів маєте на гад-
ці? Хто ж они? Може й я до них належу?

— Ей, як можна так недобре думати
о мні? Хот....

— Що?

— Добре знаєте що. Ви любите часом
жартувати і говорити такі слова, що мені їх
не личить слухати. Чи так робить прya-
тель? Чи....

— Не личить? На серед ринку скажу,
що красою женихині від вас я не бачив
в моєму житю, і що школа вас для такого по-
ганого і брудного жида, як ваш честний
пан муж.

— Тихо, тихо, досить, дайте спокій....

Молодий чоловік знов взяв хорошу Мал-
ку за руку, причім браслетка, певне зле за-
пята, упала на землю.

Підійсі єї зараз і подав властительці.

— Видите, — сказала, — нехочачи зро-
били ви мені школу.

— В чим?

— Тут був камінь, видко винав на зем-
лю. Зараз треба его пошукати, і не досить,
що пошукати, треба его вправити, а хто то
зробить? Чи в пашім любім Чорнім болоті є
порядний золотник? Раз пепсувавсь мені ков-
ток, то я мусіла его дати до направи бля-
хареви.

— Бляхареви?

— Щож було робити? Я спішила ся то-
ді на дуже знатне весілє. Янкель віддавав
дочку, а я мала зісований ковток. В єдлім

місті, крім коваля, боднаря і шевців, нема ремісників, то й я була в великім клопоті. Аж
муж дорадив мені, щоби покликати бляхаря....

Коли уміє направити кварту, може направити
і ковток. Ну, і направив. Пізніше направка
тої бляхарської направи коштувала мене кілька
рублів. Ах, що ви найліпшого зробили! Ка-
мінь пропав, такий дорогий камінь. Справді
для мене велика шкода.

— Шукаймо.

Похилили ся обое і почали шукати.
Мойсько, що ішов з копем фляшок до другої
комнати, побачив то крізь напів отверті двері.

Поки-що вічого не сказав, але погадав
собі, що така спільна робота дуже підозріпа,
і що можна о ній гадати і сяк і так, і ше
инакше.... Що они могли зробити і чого шу-
кають?

Камінець не найшов ся, хороша купчиха
була дуже зажурена.

— Дайте-но мені, пані, ту бразелетку —
сказав молодий чоловік.

— На що?

— Вибираю ся сими днями до Варшави,
отже дам там вставити новий камінь. То пев-
не був брилянтик?

— Ой, і який брилянт, — відповіла зі-
тачуючи, — дуже хороший, великий брилянт.

— Віевляю вас, що й той, котрий я дам
вставити, не буде малій, а як пайдуть ся
при нім ще які інші камінчики, то се хиба
не зробить пані великої прикраси?

— Кому то може зробити прикрасу?

— І не будете мене уважати своїм во-
рогом?

— Ц. к. Дирекція залізниць державних у Львові оповіщує: З днем 15-го жовтня с. р. зміняє ся розклад їзді поїздів ч. 3253 і 3254 на залізниці локальний Львів-Кленарів-Янів. Поїзд ч. 3253 буде відходити зі Львова о год. 7 мін. 50 вечором, а приходити до Янова о год. 9 мін. 5 вечором. Поїзд ч. 3254 буде відходити з Янова о год. 4 по полуночі, а приходити до Львова о год. 5 мін. 15 по полуночі. Розклад їзді поїздів ч. 3251 і 3252 позстає незмінений. Від їзд поїздів ч. 3253 і 3254 зі станиці і перестанків посередніх, єсть поданий в дотичнім оповіщенні.

— Речинець до дяківського іспиту перед комісією при с. Юрі у Львові назначений на 21 жовтня в канцелярії парохіяльної.

— Один подув вітру. В ночі з неділі на понеділок, люди, щоколо першої години вергалися до дому, мали нагоду побачити, а радше досвідчити па собі рідке з'явлення. Зовсім нагло і несподівано зявився звідкись один подув вітру, але так сильний, що аж доми затрясилися, а вікна, що не конче добре були позамікані, повиривали і покидали на улиці. Люди, що під тут пору ішли улицею, не могли удержати ся на ногах і чиналися стовпів від ліхтарень, щоби їх не вхопило. А потім однім наглім подуві став віяти досить сильний вітер.

— Байка про ціареву. З Атін доносять про слідучу романтичну історію: В заливі перед замком „Ахіллопон“ (колись власність бл. п. ціаревої Елісавети і її улюблених тихих закуток) на острові Корфу збирася від якогось часу множество більших і менших людей, а люди із сусідніх сіл закидають неводи у чисту воду в тій надії, що їм удасться виловити ті чудові ічерпі, які покійна ціарева Елісавета австрійська кинула умисно в море, щоби они там відновилися і сивітилися знову як нові. Ціарева, кажуть, забула відтак на свої скарби у воді і виїхала, та вже більше не вернула. Люди так сильно шукають переслів в морі, що запідбали зовсім свої оливні сади і виноградники. — Видко, що на Корфу такі самі мудрі люди, як і ті наїм та буковинські селяни, що повірили тому, що пок. Архіки. Рудольф наймає їх до служби в Бразилії.

— Не говорім о тім. Самі знаете, що так не єсть. Щоговоримо о тім коли інде; нині ярмарок, я мушу вертати до склепу. А може вам чим служити?

— Вийду тепер на місто. Побачу коня, за пів години верну, то велите мені дати що вісти.

— Добре.

— А як би Янкель пришов, нехай задержить ся.

— На що вам Янкель?

— Грошій треба, може позичити, може трохи збіжка купити. Шорядно мене обідре.

— Чому?

— Бо то жид твердий, як камінь.

— Не бійте ся, моя в тім голова, аби він був мягкий, як віск.

— Поможете мені?

— Ви питаете? А коли ж то я вам не хотіла помогти? І все по вашій стороні.

При тих словах так мило усміхнула ся, що молодий чоловік був би радо зішевував другу бразелетку, але до „салону“ увійшли нові гости.

Чверть години пізніше, стрітів Мойсько Малку в сінях. Ішов по новий кіш фляшок, а она вибігла, аби покликати служницю.

Без піакого вступу Мойсько сказав напрасно до жінки:

— Слухай-но Малка, чого ти шукала на підлозі з тим...

— З ким?

— Ну, з тим Ґоем!

— Чи ти що згубив?

— Я нічого не згубив.

— То не будь дурний і не завертай мені голови.

На таку остріу і рішучу відповідь, Мойсько не мав вже відваги відповісти, однако постановив в души, що перед усім, як лиши буде мати вільний час, то надумає ся, а як вже добре надумає ся, возьме ся з цілою рішучостю до діла і добуде відповідь на питання: чого они шукали?

Для історичної точності треба додати,

— Движима азбука, — або прилад до обrazового представлення початкової науки читання і писання. Видав п. Григорій Влтій, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплект обирається 76 букв, писаних на картоні, враз із підліком до неруховання і відповідною інструкцією та з приладом до уставлення букв. Ціна знижена випускіть 8 корон; для книгарень 20% робата. Замовлення можна в канцелярії Товариства „Просвіта“ і в книгарні Ставромігейській (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна находитись безусловно в кождій народній школі.

— З гімнаст. товариства „Сокіл“ у Львові пишуть нам: Ферій в „Соколі“ скінчилися. Вправи членів розпочинаються ся дня 1-го жовтня в дніях як давніші, т. е. ві вторник, четвер і суботу від 7—8 год. вечором. Наука боробництва відбувається в тих самих дніях, що вправи, від год. 1/2—7. О год. 8-ї відбуваються вправи довільні. Вправи учеників розпочинаються вже дні 15-го вересня, записувати ся ще можна до днія 15-го жовтня. Виши так членів як і учеників відбуваються щоденно від години 7—8 вечором в „Соколі“ ул. Підваль 4 ч. 7.

— Розправа Чайковського, убийника служниці Ілліківної, почала ся — як ми доносимо — передвечера. Чайковський поводиться під час переслухання якось дивно. Відно у него якусь апатію, а кожде слово треба було від него майже видусити. Він признає ся до злочину і оповідає досить подрібно, як убивав Ілліківну. Опісля плаче та розказує про свою дворазову утечу. Часом єго оповідане неясне, деколи знов видно у него великий сприт. — Розправа против Чайковського тревала без перерви до 4 год. пополудні. Переслухано Чайковського, его товаришів у вязниці, сторожів, завідателя вязниці, лікарів др. Малішевського і Кольбергера що-до того, як поводився обжаловані у вязниці та під час обсерваторії на клініці. Йко сівідка покликано також кс. крил. Тишінського з Кохавини, куда обжалованій утік з Кульпаркова. Нових подробиць розправа не подала, але обжалованій заховується в такий спосіб і відповіді видобуваються з него з такою трудністю, що на всіх лицах можна вичитати

побіч великого заінтересовання велике змучене. Взагалі відноситься ся вражене, що сей чоловік нездоровий на умі, помимо того, що подробиці злочину врились так глибоко в его пам'ять. Віроюється видно по єго зденервованню, котре проявляється в руках рук, в без причини вибухаючим плачу, в ходженю по салі великими кроками і т. д. — Наступило переслухуване сівідків. Кс. пралат Тишінський і Никола Гарасимович відомі, що бачили Чайковського вже по єго утечі з вязниці в Кохавині. Він робив вражене божевільного. Цікава є подбійця з оповідання п. Шнайберга, що коли оголошено Чайковському засуд смерти, він був лише на одноїказій, а імені, коли єго повісіть. Дальше відомі в таємниці вязниці і сторожі, що Чайковський заховувався у вязниці так само як при розправі. — Остаточно розправу відложену аж до часу, коли лікарі видадуть рішене, чи Чайковський здоровий на умі, чи треба єго уважати божевільним.

— Як в Америці тратять електрикою. Убийника Чолгаша, котрого засудили на кару смерти через електрику, зараз по виданім вироку завезли до будинку, званого „домом смерті“, і там він мусить дожидати той хвили, коли єго введуть до екзекуційної салі. Єсть то велика простора і ясна саля, в котрій знаходить ся великий деревляний фотор, з широкими поручами. Із задного опирається звисають широкі і міцні ремені, котрими засудженого привязують до того крісла за руки і ноги. Кінці дротів електричних суть уміщені в горішній і долішній частині крісла. Один з тих дротів, прикріплений до опирала, виставляється засудженому понад голову, а другий іде з під споду, і дотикає засудженого в підошви. Ток електричний вирабляє сильна машина електрична. Над кріслом висить мала лампа електрична. Коли вже все готове і машина в руці, вводять до салі засудженого на кару смерті, саджають на згаданім кріслі, привязують міцно ременями. На голову вкладають єму рід металевого шелома з чорною маскою, котра заслонює лицьо під час екзекуції, привязують єго міцно і прикладають дроти від току електричного, з

що пані Малка сейчас, як лиши вийшов посерп, нашла свій смарагд, що дуже обережно завинула єго в папір і сковала до сильної дубової скринки, в котрій переховувала дорогоцінності власні і приняті на застав.

ГЛАВА V.

описуюча три великі операций після і знаменитих хірургів та іх много- надійних асистентів.

Не треба їздити до Відня або до Берліна, аби пізнати діяльність знаменитих операторів; в Чорнім болоті можна також щось бачити, а не буде в наших словах ні дрібки пересади, коли скажемо, що чорноболотські хірурги без ножа, без розливу крові, не завдаючи пациентам фізичних муки, довершують надзвичайних операцій, о яких не снілося найзманітішим професорам і практикам, що мають європейську славу. Особливо коли іде о усунені монетарних новотворів, зручність чорноболотських хірургів не має границь і переходить всяке поняння. Хочби навіть хлоп проковтнув зменю мідяних грошей, добудуть їх з него так скоро і зручно, що навіть не огляне ся, коли позбув ся пепотрібного тягару.

В ярмарочний день чорноболотські хірурги працюють найревніше, найенергічніше. Ледве вішли з оперувати одного пацента, вже єсть другий на столі, а третього задурюють, аби був готовий.

Заїзд „під Зеленим лебедем“ подібний в тім дни до великанської клініки, в котрій пацієнтам так приємно, як коли була наповнена розвеселяючим газом. Так там гаміроно і гучно, так бренчить скло, так съмлють ся пацієнти, що глядячий з боку міг би гадати, що єм щось дуже приємного лучило ся, або що обходять спільне а радістне торжество.

В панській комнаті засідає молодий посерп досить недбало на канапі, пані Малка хльороформує єго повним обітницю поглядом

великих, чорних очей і вином, котре для так рідкого і незвичайного гостя сама власноручно з пивниці прinesла.

Головний хірург і славний оператор Янкель Бас гладить з величезною повагою бороду, єго два асистенти, Товія Глянцман і Ноах Шпагар розкладають іа боці руками і ведуть між собою дуже оживленій спір.

Янкель Бас, як добре здогадував ся посерп, дивно твердий, такий твердий і непохитний як зелзна штаба. Пані Малка старається трохи єго зміякшити, що єм неконче удається, молодий чоловік не може укрити свого непокою, бо непевний успіху. Ціла єго надія в хороший господини, котра обіцяла єму підпору і дає ще й тепер дуже значучим поглядам пізнати, що не дармо обіцювала.

Але то буде дорого контувати і пічного дивного, бо інтерес дійстно твердий. Перед усім Янкель Бас твердий і в лихім настрою; просто каже, що не має до предкладаного єму купна ні охоти ні грошей.

Що до першого уступає виключно лише на прособи і намови пані Малки; а що до другого мусів би ся старати о спільників, а які то спільники! Люди що не знають ся на збіжевих інтересах, навіть не фактори. Товія Глянцман, молодий чоловік, лише що починає пускати ся на інтереси, ще несмілий і не легко рішає ся; Ноах Шпагар, противно вже старий і вже майже не займає ся інтересами; мусить майже десять разів понюхати табаки, заки рішить ся, що треба щось зробити. Янкель же, третій і головний спільник в тій спірі, приступає до купна без огня, зіває, пемов би то не було в ярмарковий день „під Лебедем“, лише у него дома в съято, пополудні.

В єго промовах чути огірчене і зневіху.

— Ви певне гадаєте, що збіже єсть товар. Не все, як часом. Деколи є добрий товар, а нераз буває варт тілько, що съмте.

— Моя пшениця прекрасна; Янкель певне бачив перезджаючи через Затраченець.

Інсерати

Заряд шкілок
лісних і огородових
дворського обшару Борівна,
почта Божня, поручає до
культур лісні деревця, пар-
кові, кущі огородові і ростини
на жіві плоти, по найнижших
цінах. — Катальоги оплатно.

(„оповіщення приватні“) до
„Газети Львівської“, „Народної
Часописи“ і всіх інших часопи-
сій приймає виключно лише
ново отворена „Агенція днев-
ників і оголошень“ в пасажу
Гавсмана ч. 9. Агенція ся
приймає якож преімурату
на всі дневники країн
і заграницні.

Дуже красний образ компанії
представляючий

„ПРИЧАСТЬ“

мальований архітектором Єзерським в природних красках.

Величина образа 55×65 цм.

Ціна образа **6 корон** разом з поштовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацького, Львів

ул. Руска ч. 3.

„НЕКТАР“

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

К. і Ц. надворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двера царсько-російського.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,
найвища відзнака на загаль-
них виставах в Парижі,

Grand prix
найвища відзнака на виставі
в Антверпені 1894 р.

Золотий медаль
найвища відзнака на виставі
в Штокгольмі 1897 р.

Ціни.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фут. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3 4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковані безплатно.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, новне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з пікряними хребтами і рогами,
обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт
і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповнюючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, однокого в загальній літературі, єсть літера-
тским явищем не малої ваги. Розійшлося єго в 4-ох виданях більше як півтора
міліарда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний
твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по**
3 зр. місячно.

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЛЯ

найновіший інструмент сальниковий швейцарський, самограй, поти металеві
без гачиків в різких величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові,
площа Марійска (готель французький).